

DECLARAȚIE

Subsemnatul **Sorin MAXIM**, în calitate de **Director General al Agenției pentru Dezvoltare Regională a Regiunii Vest – Autoritate de Management pentru Programul Operațional Regional Vest 2021-2027** și titular al **Programului Operațional Regional Vest 2021-2027**, prin prezenta declar următoarele:

În cadrul procedurii de reglementare din punct de vedere al protecției mediului a Programului Operațional Regional Vest 2021-2027 au fost respectate prevederile HG 1076 /2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Raportul de mediu a fost **elaborat și asumat** de către **SC KVB Consulting & Engineering SRL**, societate înscrisă în Registrul Național al elaboratorilor de Studii pentru Protecția Mediului la poziția nr. 402 pentru elaborare: raport de mediu (RM), raport privind impactul asupra mediului (RIM), bilanț de mediu (BM), raport de amplasament (RA), raport de securitate (RS) și studiu de evaluare adecvată (EA).

Raportul de mediu (RM) a fost realizat în conformitate cu cerințele Directivei Consiliului European nr. 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, denumită în continuare Directiva SEA, și cu Anexa 2 din HG 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe.

Au fost respectate obiectivele procedurii SEA:

- asigurarea unui nivel înalt de protecție a mediului;
- integrarea aspectelor de mediu în pregătirea și adoptarea planurilor și programelor, pentru o dezvoltare durabilă.

Prin urmare, procesul de elaborare a **POR Vest 2021-2027** a ținut cont de planificarea strategică europeană și națională în domeniul protecției mediului și a schimbărilor climatice, cât și de principiile dezvoltării durabile, dar și de Planul de acțiune al Uniunii Europene „Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului” – ca rezultat esențial al *Pactului verde european*.

Raportul de Mediu a fost elaborat în vederea obținerii **Avizului de Mediu pentru Programul Operațional Regional Vest 2021-2027**.

Raportul de mediu a vizat analiza efectelor semnificative ale programului asupra mediului. S-au urmărit problemele semnificative de mediu, inclusiv starea mediului și evoluția acestuia în absența, precum și în cazul implementării programului. Au fost determinate obiectivele de mediu relevante, raportat la obiectivele specifice ale POR VEST 2021-2027.

Programul a fost analizat folosind criteriile recomandate în anexă 1 la HG 1076/2004 și s-a respectat conținutul cadru indicat în anexă 2. După analiza celor trei variante, a fost selectată Alternativa nr 2, ca fiind alternativa cu un scor mai mare și efecte pozitive mai mari și mai puternice, datorită acțiunilor prevăzute ca intervenții.

Motivele pentru alegerea alternativei de program avizate, în comparație cu alte alternative prezentate pentru POR VEST 2021-2027, au constat în avantajele din punct de vedere a îmbunătățirii calității mediului prin implementarea POR Vest 2021-2027. Astfel au fost propuse și evaluate trei variante de Program:

Analiza a fost efectuată având în vedere 2 alternative de program respectiv alternativa de bază (alternativa zero). Alternativa de bază este cea în care situația în zona eligibilă rămâne neschimbată față de soluția fără Program. Este alternativa fără acțiune, cea a unui scenariu care păstrează status-quo.

Proiecțiile în această situație se bazează pe extrapolarea unor tendințe existente în prezent sau pe adoptarea unor măsuri impuse de situații punctuale.

Alternativa "0" adică de nerealizare a POR Vest 2021-2027 la nivelul Regiunii Vest este asociată cu următoarele dezavantaje:

- Menținerea unui nivel crescut de emisii de gaze cu efect de seră.
- Creșterea nivelului de poluare la nivelul zonelor urbane din regiune
- Dificultăți în atingerea țintelor referitoare la protecția calității aerului atât în regiune dar la nivel de țară
- Pierderea unor oportunități de modernizare a unor procese tehnologice învechite, mari consumatoare de resurse și energie.
- Pierderea unui important număr de locuri de muncă.
- Menținerea situației actuale de transfer limitat al rezultatelor cercetării în piață și a unui nivel scăzut de asimilare a inovării în companii.
- Păstrarea sectorului IMM-urilor insuficient dezvoltat, cu impact negativ asupra competitivității economiilor regionale.
- Pierderea unor investiții în domeniul infrastructurii și serviciilor.
- Consumuri energetice nesustenabile și potențial de economisire ridicat în infrastructurile publice, inclusiv clădiri publice, precum și la nivelul clădirilor rezidențiale
- Valorificarea slabă a patrimoniului de resurse culturale.
- Valorificarea slabă a potențialului turistic.

- Atractivitate scăzută și investiții extrem de reduse, în anumite zone, datorate gradului scăzut de accesibilitate al anumitor zone ale țării.
- Menținerea condițiilor actuale de dezvoltare a capitalului uman, ca urmare a subdimensionării actuale a infrastructurii medicale și a inegalității de șanse pentru toată populația României.
- Pierderea oportunităților realizării înregistrărilor cadastrale, afectându-se astfel implementarea politicilor privind dezvoltarea socio-economică a comunităților locale

Alternativa 0 a fost comparată cu Prioritățile de Investiții selectate pentru fiecare obiectiv specific.

Alternativa 1., disponibilizată publicului spre consultare în data de 01.10.2020:

✓ Avantaje :

-Abordarea privind dezvoltarea urbană integrată;

-Corelarea tipurilor de activități cu documentele strategice elaborate la nivel Regional și local SIDU, PAED, PMUD;

-Prima listă de idei de proiecte la nivel regional.

✓ Dezavantaje: Analiza mai puțin specifică pe fiecare Prioritate în parte și prioritizarea intervențiilor propuse.

Alternativa 2. -alternativa care îndeplinește obiectivele de mediu relevante pentru program, varianta de Program POR Vest 2021-2027, fiind și varianta analizată în cuprinsul acestui Raport de Mediu:

✓ Avantaje:

- Într-o abordare structurată și corelată cu obiectivele de politică ale cadrului financiar multianual 2021-2027, POR Vest își propune să abordeze dezvoltarea urbană integrată prin intermediul următoarelor tipuri de intervenții dedicate exclusiv abordării prin instrumente teritoriale integrate:

- Se are în vedere finanțarea cercetării industriale și dezvoltarea experimentală;
- În cadrul sectorului clădirilor rezidențiale se are în vedere finanțarea clădirilor multifamiliale și vor avea prioritate la finanțare blocurile de locuințe care prin intervențiile realizate vor conduce la atingerea celei mai mari rate de reducere a consumului de energie. Vor fi sprijinite investiții de tip “deep renovation”, care conduc

la o economie a consumului de energie de minim 60% și reducerea emisiilor gazelor cu efect de sera;

- În ceea ce privește spațiile verzi programul își propune o creștere a suprafeței de spațiu verde atât nou creată cât și reabilitată, iar investițiile vor respecta îndeplinirea măsurilor privind pactul verde european ceea ce va putea ajuta orașele din regiune să-și crească reziliența și durabilitatea;
- Referitor la prioritizarea DJ-urilor propuse spre finanțare în funcție de următoarele criterii: acces pentru populație și mediul de afaceri la rețeaua TEN-T, relevanța vis a vis de documentele strategice de la nivel regional și județean, impactul asupra dezvoltării economice la nivel regional și județean;
- Investițiile propuse pentru dezvoltarea sistemului educațional în regiune cuprind două direcții fundamentale: eliminarea inegalităților dintre mediul urban și rural din regiune, în ceea ce privește accesibilitatea și calitatea facilităților educaționale oferite;
- eliminarea inegalităților dintre mediul urban și rural din regiune, în ceea ce privește accesibilitatea și calitatea facilităților educaționale oferite. Investițiile vor ține cont de nevoile reale ale beneficiarilor în funcție de nivelul de învățământ, corelat cu trendul demografic al fiecărui areal în parte. Astfel, se va urmări: creșterea standardului calității facilităților educaționale oferite de unitățile din mediul rural, cel puțin la nivelul standardului oferit de unitățile din mediul urban.

Facem precizarea că în perioada de Dezbatere publică a alternativei finale de program, ca urmare a discuțiilor și a ultimelor recomandări primite din partea Comisiei Europene și a Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, în calitate de coordonator al programelor operaționale regionale, POR Vest 2021-2027 a suferit mici modificări. Aceste modificări aduse programului nu sunt de conținut, nu au modificat tipologia intervențiilor, astfel încât să influențeze sau să modifice evaluarea de mediu realizată și, implicit, etapele procedurale ale Evaluării Strategice de Mediu parcurse în etapa de evaluare.

Toate modificările au fost preluate în Raportul de mediu și disponibilizate publicului pe site-ul www.adrvest.ro.

De asemenea pe parcursul consultărilor au fost primite observații din partea Gărzii Naționale de Mediu, Comisariatul Județean Arad și Administrația Bazinală de Apă Banat, care au fost luate în considerare și au dus la completarea Raportului de mediu ca informații actualizate.

Prin raportul de mediu au fost stabilite măsurile de reducere și monitorizare a efectelor semnificative ale impactului asupra mediului și s-au făcut recomandări în acest sens.

De asemenea, s-au identificat, descris și evaluat, potențialele efecte semnificative asupra mediului ale implementării POR Vest 2021-2027, luând în considerare obiectivele și aria geografică de amplasare.

POR Vest 2021-2027 este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană integrată, mobilitate și conectivitate, regenerare urbană, infrastructură verde, eficiența energetică a clădirilor, infrastructură educațională, turism și cultură/patrimoniu și infrastructuri publice culturale.

Obiectivul POR Vest 2021-2027, în concordanță cu viziunea strategică din PDR 2021-2027, este ca Regiunea Vest să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie o prioritate.

Principalul obiectiv al POR Vest 2021-2027 este consolidarea coeziunii și asigurarea unei dezvoltări echilibrate la nivelul teritoriului printr-o serie de 11 obiective specifice, corespunzătoare celor 5 obiective de politică stabilite de Comisia Europeană pentru perioada 2021–2027 și 8 priorități, după cum urmează:

Obiectivul de politică 1: O Europă mai competitivă și mai inteligentă prin promovarea unei transformării economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale:

➤ **Prioritatea 1 - O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice**

- OS a (i) *Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;*
- OS a (ii) *Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;*
- OS a (iii) *Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;*
- OS a (iv) *Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat.*

➤ **Prioritatea 2 - O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată**

- OS a(ii): *Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice*

Obiectivul de politică 2: O Europă mai verde, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile:

➤ **Prioritatea 3 – O regiune cu orașe prietenoase cu mediul**

- OS b(i) *Promovarea măsurilor de eficiență energetică și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;*
- OS b(vii) *Creșterea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii verzi, inclusiv în zonele urbane, precum și reducerea tuturor formelor de poluare*

➤ **Prioritatea 4 – O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă**

- OS b(viii) *Promovarea mobilității urbane multimodale durabile, ca parte a tranziției către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon.*

Obiectivul de politică 3: O Europă mai conectată prin creșterea mobilității:

➤ **Prioritatea 5 : O regiune accesibilă**

- OS c (ii) *Dezvoltarea și creșterea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente la schimbările climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere*

Obiectivul de politică 4: O Europă mai socială și mai incluzivă, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale.

➤ **Prioritatea 6 – O regiune educată și atractivă**

- OS d(ii) *Îmbunătățirea accesului egal la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii accesibile, inclusiv prin promovarea rezilienței pentru educația și formarea la distanță și online.*
- OS d(vi) *Creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială*

Obiectivul de politică 5: O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale:

➤ Prioritatea 7 – O regiune pentru cetățeni

- OS e (i) *Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului durabil și a securității în zonele urbane*

Prioritatea 8 - Asistență Tehnică

Acțiunile prevăzute ca intervenții/tipurile de proiecte propuse, susțin strategia programului și contribuie la dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii și la îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale, prin asigurarea menținerii condițiilor ecologice optime.

Criteriile folosite pentru determinarea efectelor semnificative potențiale asupra mediului sunt:

a. Caracteristicile planurilor și programelor cu privire, în special, la :

- gradul în care planul sau programul creează un cadru pentru proiecte și alte activități viitoare, fie în ceea ce privește amplasamentul, natura, mărimea și condițiile de funcționare, fie în privința alocării resurselor;
- gradul în care planul sau programul influențează alte planuri și programe, inclusiv pe cele în care se integrează sau care derivă din ele;
- relevanța programului sau programului în/pe pentru integrarea considerațiilor de mediu, mai ales din perspectiva promovării dezvoltării durabile;
- problemele de mediu relevante pentru plan sau program;
- relevanța programului pentru implementarea legislației naționale și comunitare de mediu (de exemplu, planurile și programele legate de gospodărirea deșeurilor sau de gospodărirea apelor).

b. Caracteristicile efectelor și ale zonei posibil a fi afectate cu privire, în special, la:

- natura cumulativă a efectelor;
- natura transfrontalieră a efectelor
- riscul pentru sănătatea umană sau pentru mediu;
- mărimea și spațialitatea efectelor (zona geografică și mărimea populației potențial afectate);
- valoarea și vulnerabilitatea arealului posibil a fi afectat, date de:
 - (i) caracteristicile naturale speciale sau patrimoniul cultural;
 - (ii) depășirea standardelor sau a valorilor limită de calitate a mediului;

(iii) folosirea terenului în mod intensiv;

- efectele asupra zonelor sau peisajelor care au un statut de protejare recunoscut pe plan național, comunitar sau internațional

Procesul de evaluare s-a bazat pe datele privind situația actuală din punct de vedere a stării mediului la nivelul Regiunii Vest și care ar trebui îmbunătățită prin implementarea POR Vest 2021-2027. Informațiile de bază au fost obținute din POR Vest 2021-2027 întocmit de Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest și Planul de Dezvoltare a Regiunii Vest 2021-2027 – Analiza socio-economică a Regiunii Vest, incluzând organizații guvernamentale și neguvernamentale, Planuri și strategii europene și naționale, precum și diverse surse precum Rapoartele privind Starea mediului în cele 4 județe ale Regiunii Vest,

Evaluarea obiectivelor și a măsurilor cuprinse în POR Vest 2021-2027 s-a realizat în relație cu Obiectivele de Mediu relevante care au fost transmise și acceptate de Grupul de Lucru.

Sorin MAXIM

Director General ADR Vest